

Crna Gora
SKUPŠTINA CRNE GORE
-Odbor za ekonomiju, finansije i budžet-
Broj: 00-72/22-34/
EPA 615 XXVII
Podgorica, 22. decembar 2022. godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

Na osnovu člana 69 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, sa 45. sjednice održane 20. i 21. decembra 2022. godine, podnosi

IZVJEŠTAJ o razmatranju PREDLOGA ODLUKE O ZADUŽIVANJU CRNE GORE ZA 2023. GODINU

I Odbor se, kroz uvodno obrazloženje ministra finansija, upoznao sa razlozima za predlaganje Odluke o zaduživanju Crne Gore za 2023. godinu, koju je potrebno da Skupština donese u skladu sa članom 82 stav 1 tač. 3 i 18 Ustava Crne Gore. Ukazao je da je navedenom odlukom definisano koji kreditni aranžmani će se zaključiti u skladu sa Zakonom o Budžetu Crne Gore za 2023. godinu, i da će Država u 2023. godini koristiti sredstva iz depozita, sredstva iz postojećih kreditnih aranžmana i sredstva iz novog zaduženja. Iskazao je očekivanje da nivo depozita bude veći od onog koji je projektovan na nivou od 100 mil. €, pa shodno tome i niži nivo zaduženja. Takođe, upoznao je Odbor da na osnovu pregovora sa bankama i aranžmana sa Svjetskom bankom, koji će omogućiti uključivanje komercijalnog sektora, postoje realna očekivanja da država zaokruži finansijsku konstrukciju tokom 2023. godine.

Saopšteno je, između ostalog, da navedeno predstavlja pokušaj da se u okvirima velike neizvjesnosti sa kretanjem cijena energenata i hrane, očekivanjima daljeg ekonomskog rasta i unutrašnjom političkom nestabilnosti, stvore uslovi za očuvanje životnog standarda građana, i u mjeri mogućeg povećaju zarade i penzije, uz razvojnu komponentu koja nije samo kapitalni budžet, a kako bi 2024. i 2025. godine imali punu fiskalnu konsolidaciju koja je potrebna da bi se 2025. i 2027. godine isplaćivale obveznice koje su se izdavale 2019. i 2020. godine.

Na Odboru je konstatovano da nedostajuća sredstva za finansiranje Budžeta u 2023. godini iznose 705.000.000,00 €, kao i da će Vlada izdati garancije u ukupnom iznosu od 160.000.000,00€. Takođe, konstatovano je da se Država u 2023. godini, za potrebe obezbjeđenja nedostajućih sredstava, može zadužiti do iznosa od 600.000.000,00€. Takođe, konstatovano je i da Država može zaključiti svop ugovore i ugovore o kupovini derivata radi zaštite od rizika kamatnih i/ili valutnih promjena u vezi sa kreditnim ugovorom sa kineskom Exim bankom zaključenim 2014. godine za potrebe izgradnje autoputa Bar-Boljare, prioritarna dionica Smokovac-Uvac-Mateševo.

Tokom rasprave ukazano je da se naredne tri godine projektuje deficit tekuće potrošnje a što nije u skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, shodno kojem tekući izdaci treba da se finansiraju iz tekućih prihoda. U odnosu na zaduženje poslanici su podsjetili na zaduženje za kratkoročne zapise 2020. godine po stopi od 0,9%, a da je zaduženje za iste na dan 6. decembra 2020. godine bilo po stopi od 3,97%. Ocijenili su da navedeno ukazuje da je država u ozbiljnom finansijskom problemu kada mora da se zadužuje po ovako visokoj kamatnoj stopi.

U vezi sa tim, postavljena su pitanja: pod kojim uslovima bi se zaduživali kod finansijskih institucija, koji je to iznos za koji država može da se zaduži tj, da garantuje redovno izmirivanje, da li će cijena budućeg zaduživanja biti veća od cijena prethodnih zaduživanja koja ćemo da izmirujemo tim sredstvima, kao i da li se dovodi u pitanje primjena člana 19 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti u dijelu narušavanja „zlatnog pravila“ finansiranja.

Iskazana je zabrinutost u vezi sa uslovima zaduživanja, ocjenjujući da je državni rejting narušen i da investitori uočavaju nestabilnost zbog koje se danas na međunarodnom tržištu mogu emitovati obveznice po stopi od 8% a prije je to bilo po stopi od 2,875%.

Na Odboru je, između ostalog, ukazano i na podatke da država u tekućoj godini mora isplatiti 447 mil. € po osnovu starih dugova koji su nastali do 2020. godine, od čega 338 mil. € glavnice i 109 mil.€ kamate, a u naredne tri godine treba da se izmiri 1,52 milijarde € glavnice i 430 mil. € za zadživanja nastala do 2020. godine.

II Odbor je, nakon rasprave i izjašnjavanja, sa pet glasova „za“ i dva glasa „uzdržan“, odlučio da predloži Skupštini **da usvoji** Predlog odluke o zaduživanju Crne Gore za 2023. godinu.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određena je poslanica Zdenka Popović.

PREDSJEDNIK ODBORA
dr Dejan Đurović, s.r.